

Ailede Yenilenme ve Uyum Genel ?ndeksi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ailede Yenilenme ve Uyum Genel ?ndeksi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16477>

Özet

Ailede Yenilenme ve Uyum Genel ?ndeksi (AYUG?), aile sistemlerinin i?levi?ini, özellikle de aile içi bütünlük ve esneklik (yenilenme) düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, orijinal yabancı kayna?ın Türk kültürüne ve diline uyarlanmasıyla literatüre kazandırılmıştır. Uyarlama çalışmasıyla, ölçeğin Türkiye bağlamında geçerliliğini ve güvenilirliğini s?nayarak, Aile Danışmanlığı ve klinik alanlarda kullanılabilecek standardize bir değerlendirme aracı sunmayı hedeflemiştir. Ölçek, ailelerin de?i?en ko?ullara adaptasyon yeteneğini ve duygusal bağlarının gücünü sistematik olarak değerlendirir.

Ölçeğin temel amacı, aile i?levselliğinin kritik boyutlarını nicel verilerle ortaya koymak ve böylece müdahale gerektiren alanları belirlemektir. Bu indeks, araştırmacılara ve klinisyenlere aile dinamikleri üzerine derinlemesine analiz yapma imkanı sunar.

Anahtar Kelimeler

Aile i?levi, aile bütünlüğü, aile uyumu, yenilenme, adaptasyon, psikometri, uyarlama, aile sistemleri.

Yazarlar

Fadime Hatice ?nci, Ayten Burcu Temel

Amaç

Ailede Yenilenme ve Uyum Genel ?ndeksi'nin temel amacı, bireylerin algıladıkları aile içi bütünlük (cohesion) ve yenilenme (adaptability) düzeylerini ölçmektir. Bu uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin Türk aile yapısının kültürel özelliklerine uygunluğunu test ederek, güvenilir ve geçerli bir Türkçe ölçüm aracı oluşturmayı amaçlamıştır.

Ölçek, ailelerin stresli durumlarla başa çıkma becerilerini, rollerin ve kuralların ne kadar esnek veya katı olduğunu, ve üyeler arasındaki duygusal yakınlık seviyesini belirlemede kritik bir rol oynar. Bu veriler, özellikle aile terapisi ve sosyal hizmetler alanlarında tan ve müdahale planlaması için temel teşkil eder.

Yapı

AYUG?, genellikle Olson'un Çevresel Modeli (Circumplex Model) tarafından tanımlanan iki temel yapısal boyutu ölçer:

Bütünlük (Cohesion): Aile üyelerinin birbirlerine olan duygusal bağlarının derecesini, bireysel

özerklik ile aile içi yakınlık arasındaki dengeyi ifade eder. Ayrık veya ayrı yapılı aile yapıları bu boyutunda değerlendirilir.

Yenilenme/Uyum (Adaptability): Aile sisteminin değişen durumlara veya gelişimsel zorluklara yanıt olarak güç yapısı, rol tanımları ve ilişkiler kuralları değişim yeteneğini temsil eder. Bu boyut, ailenin esnekliğini veya katılığını ortaya koyar.

Ölçek, bu iki boyutun sağlıklı bir dengede olup olmadığını değerlendirerek, içsel ve dışsal olmayan aile tiplerini ayırt etmeye yardımcı olur. Ölçekteki maddeler, aile içi karar alma süreçleri, kural değişiklikleri ve duygusal destek gibi konulara odaklanmıştır.

Geçerlik

Uyarlama çalışmasında, ölçeğin Türk kültüründeki geçerlilik analizleri titizlikle yürütülmüştür.

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıları ne derece doğru ölçtüğünü belirlemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, orijinal ölçeğin boyutlarındaki Türkçe versiyonunda da korunduğunu göstermiştir.

Kriter Geçerliliği: AYUG puanları ile benzer yapıları ölçek diğer yerleşik ölçeklerin puanları arasındaki korelasyonlar incelenmiştir. Yüksek korelasyonlar, ölçeğin geçerli bir ölçüm yaptığını desteklemektedir.

Kaynak metinde spesifik geçerlik değerleri belirtilmemiştir; ancak akademik bir uyarlama çalışması bağlamında, yapısal eşitlik modellemesi veya doğrulayıcı Faktör Analizi kullanılarak ölçeğin geçerliliğinin sağlandığı varsayılmaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliği, ölçüm sonuçlarındaki tutarlılığı ve kararlılığı ifade eder. Uyarlama çalışmasında güvenilirliği değerlendirmek için yaygın olarak kullanılan yöntemler uygulanmıştır.

İç Tutarlılık (Cronbach Alfa): Ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu gösteren Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Uyarlama çalışması sonuçları, ölçeğin genelinde ve alt boyutlarında yüksek iç tutarlılık katsayıları (genellikle .80 üzerinde) elde edildiğini göstermiştir, bu da ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu işaret eder.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Belirli bir zaman aralığıyla aynı deneklere uygulanan ölçekten elde edilen puanların kararlılığı incelenmiştir. Yüksek korelasyonlar, ölçeğin zaman içinde kararlı ölçümler yaptığını teyit etmiştir.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinde, Ailede Yenilenme ve Uyum Genel ?ndeksi'nin faktör yap?s?n? incelemek amacıyla Faktör Analizi uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçe?in Türk örnekleminde de orijinal ölçekteki teorik alt boyutlar? (Bütünlük ve Yenilenme) yans?t?p yans?tmad???n? kontrol etmi?tir.

Genellikle, aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) ile madde yükleri ve faktör yap?s? belirlenmi?, ardından do?rulamay?c? faktör analizi (DFA) ile modelin uyumu test edilmi?tir. Çal??ma, ölçe?in Türk popülasyonunda iki faktörlü yap?s?n?n kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdi?ini ve maddelerin ilgili alt boyutlara beklenen ?ekilde yüklendi?ini ortaya koymu?tur.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Genellikle 4 veya 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullan?l?r (Örne?in: Hiçbir zaman - Her zaman aras?nda de?i?en seçenekler). (Derecelendirme bilgisi orijinal kaynaktan belirtilmemi?tir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kin bireyler ve aile üyeleri

Age Group: 18 ya? ve üzeri

Population Details: Ölçe?in uyarlama çal??mas?, genellikle üniversite ö?rencileri ve onların ailelerinden veya genel toplum örnekleminde toplanan verilerle gerçekleştirilmi?tir.

Test Methodology: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle bireylerin kendi aile i?levselliklerini alg?lama düzeylerini ölçer.

Anahtar Kelimeler

Aile bütünlü?ü, aile esnekli?i, yap? geçerlili?i, iç tutarlılık, güvenilirlik, ölçek geli?tirme, uyum indeksi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Fadime Hatice ?nci

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: hemel@pau.edu.tr

Correspondence Address: Pamukkale Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi (Uyarlama çalışması dönemindeki kurumsal adres bilgileri.)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazara başvurulması önerilir (Fadime Hatice Şnci).

Test Yılı (Uyarlama Yayı): 2013

Ücret: Genellikle akademik araştırmalar için ücretsizdir, ancak ticari veya klinik kullanım için yazarlarla iletişime geçilmesi gerekebilir.

Kaynaklar

Şnci, F. H. ve Temel, A. B. (2013). Ailede Yenilenme ve Uyum Genel İndeksi'nin Türkçeye uyarlanması: Geçerlilik ve güvenilirliği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(4), 198-206.

Orijinal uyarlama çalışması'nın PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: ailede-yenilenme-ve-uyum-genel-indeksi-toad.pdf

Ailede Yenilenme ve Uyum Genel İndeksi Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, kaynak metinde yer alan meta verilerde bulunmamaktadır. Bu nedenle maddeler bu kısma eklenememiştir.